

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vesienhallinnan lupa-asiat

Vesienhallinnan koulutus neuvojille
20.3.2024

Maria Timonen, ympäristönsuojeluyksikkö

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Sisältö

Kosteikot

Ojitus/perkaus

Salaojitus

Mistä luvantarve

Mistä lupa

Kosteikot

Kuva: Ilkka Myllyoja

- Kosteikko on ojan, puron tai muun vesistön osa tai alue, joka on suuren osa vuodesta veden peitossa ja muunkin ajan kostea, ja jossa on tyypillistä vesi- ja kosteikkokasvillisuutta
- Tehty patoamalla
- Tehty kaivamalla
- Sopivia paikkoja
 - notkot ja painanteet
 - tulva-alueet
 - pengerretyt kuivatusalueet
 - entiset turvetuotantoalueet
 - vesijätöt
 - maanottopaikat

Kosteikot

- Vesiensuojelu, maatalous
- Metsäojituskosteikot
- Riistakosteikot
- Linnustokunnostukset
- Vesienhallinta (mm. hulevesi)
- Kalataloudelliset kunnostukset
- Entisille turvatuotantoalueille perustetut kosteikot
- Kasteluvesi
- Virkistys (mm. ravustus)

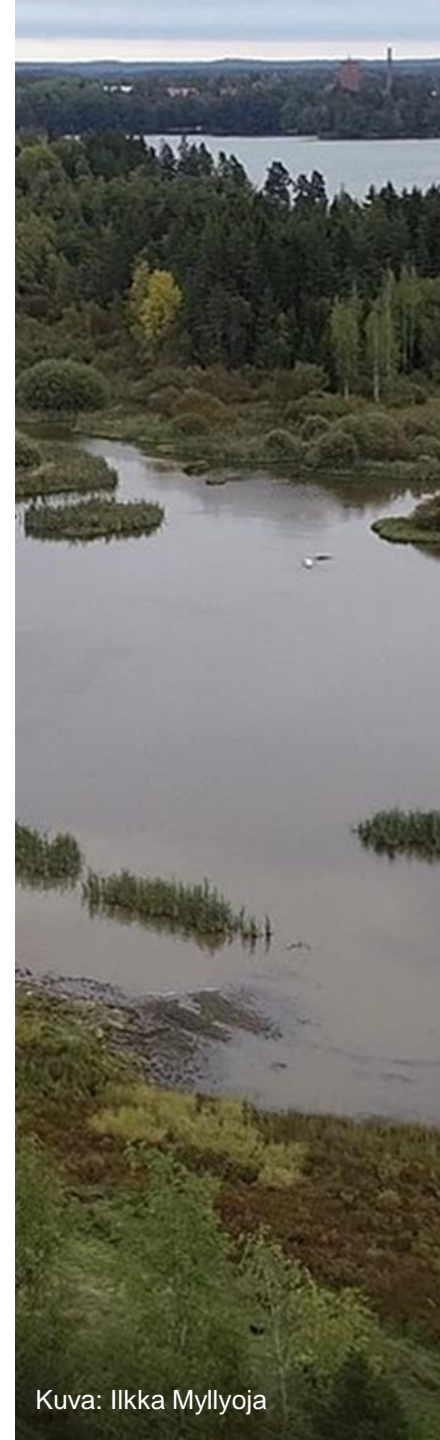

Kuva: Lentokuva Vallas

Uoman viereen kaivettu kosteikko

- Ohjataan osa vesistä kosteikon kautta tai valumavedet kosteikon kautta
- Ei vaikuta pääuoman virtaamiin tai vedenkorkeuteen
- Ei tarvita lupaa jos käyttöoikeudet kunnossa

Puroon padottu kosteikko

- Puroon asennetaan pato, joka nostaa vettä kosteikoksi
- 3 luku 2 § (Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus)
 - Hankkeella on oltava lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta, tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä ja tämä muutos:
 - 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä
 - 6) Aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille
 - 8) Vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen
 - 9) Muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua

Puroon padottu kosteikko

Kuva:Anni Karhunen

- Lupa tarvitaan, jos yleinen luvanvaraisuus täyttyy

Noroon tai ojaan padottu kosteikko

- Noroon tai ojaan asennetaan pato, joka nostaa vettä kosteikoksi
- 2 luku 10 § (Veden juoksun muuttaminen norossa ja ojassa)
 - Noron, ojan tai altaan omistaja ei saa estää tai muuttaa veden vapaata juoksua uomassa alapuolella olevan vahingoksi ilman tämän suostumusta.
- 2 luku 11 § (Eräiden vesiluontotyyppien suojele)
 - Luonnontilaisen lähteen, noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty

Noroon tai ojaan padottu kosteikko

- 3 luku 2 § (Vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus)
 - Lupaviranomaisen lupa tarvitaan myös:
 - 1) sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta aiheutuu vahinkoa toisen maalle (suostumus)

Noroon tai ojaan padottu kosteikko

- 5 luku 7 § (Ojituksen toteuttaminen)
 - Järjestäytymättömälle yhteisalueen osakaskunnalle kuuluva alue tai sen osa voidaan ojitustoimituksen päätöksellä muodostaa kosteikkoalueeksi tai sen osaksi, jos toimenpiteestä ei aiheudu sanottavaa haittaa alueen käytölle
- 5 luku 10 § (Ojituksen toteuttaminen toisen alueella)
 - Toisen kiinteistön kuivatusta palvelevaa ojaa ei saa perusteettomasti tukkia tai veden juoksua ojassa estää

Noroon tai ojaan padottu kosteikko

- Ei tarvita lupaa, jos ei vaaranna luonnontilaa, aiheuteta haittaa muille tai on saatu suostumus ja käyttöoikeudet on kunnossa
- Lupa tarvitaan, jos haittaa aiheutuu

Kuva: Ilkka Myllyoja

Rannikon kosteikot

- Mm. kalakosteikot kalojen kutu- ja poikaisalueiksi
- 3 luku 8) kohta (Aina luvanvaraiset hankkeet)
 - Ruoppausmassan määrä ylittää 500 kuutiometriä
 - Jos esim. rantaruovikossa, joka vielä vesialuetta ja kosteikko halutaan ruopata
- 2 luku 11 § (Eräiden vesiluontotyyppien suojelelu)
 - Luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven luonnontilan vaarantaminen on kielletty

Rannikon kosteikot

- Ei tarvita lupaa, jos alue muuttunut jo kuivaksi maaksi ja alueeseen on käyttöoikeus
- Lupa tarvitaan, jos kohde vesialuetta ja ruoppausmassamäärä ylittää 500 kuutiometriä
- Poikkeuslupa tarvitaan mikäli kohde sijaitsee luonnontilaisessa fladassa tai kluuvijärvessä

Entisille turvatuotantoalueille perustettu kosteikko

- Usein rajataan pengerpadoilla
- Saattaa olla ympäristöluvassa velvoitteena jälkihoitotoimenpiteenä
- Patoturvallisuuslaki (pengerpadot)
 - jos kokonaisuus muuten ei vaadi vesilain mukaista lupaa, ei patoturvallisuuden pohjalta sitä voi syntyä
- Lupa tarvitaan jos yleinen luvanvaraisuus täyttyy

Ojitus/perkaus

- 5 luku 6 § (Ojituksesta ilmoittaminen)
 - Vähäisestä ojituksesta ei ole tarvetta ilmoittaa
 - Vähäinen ojitus:
 - Pienen metsäkappaleen ojitus
 - Rakennuspaikan kuivattaminen omalla tontilla
 - Peltolohkon salaojitus, täydennysojitus, tavanomainen kunnossapito
 - Aina ilmoitus kun alue pohjavesialueella tai hasu-maalla
 - <https://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html>

Ojitus/perkaus

- Ojitusilmoitus:
- <https://www.ely-keskus.fi/ptv/-/fsc/view/service/3c734b01-abef-49b6-be31-82de09914f71/ojituksesta-ilmoittaminen/KR1;Ojitus>

Ojitus/perkaus

- Koska lupa?
- 5 luku 3 §
 - jos se voi aiheuttaa:
 - ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella
 - 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja seurauksia, jollei kysymys ole yksinomaan puron yläpuolisella alueella suoritettavan ojituksen aiheuttamasta puron virtaaman muuttumisesta
- Lupia ollaan vaadittu esim. pohjavesialueella, luonnontilaisilla puroilla ja jos alapuolisen vesistön tila on vaarassa heikentyä

Ojitus/perkaus

- Ojitustoimitus
- 5 luku 4 §
- Ojitusta koskeva asia, joka ei 3 §:n mukaan edellytä lupaviranomaisen lupaa, on käsiteltävä ojitustoimituksessa, jos:
 - ojitus aiheuttaa tulva-alueen poistamisen tai pienentämisen taikka vesien virtaamissuunnan huomattavaa muuttumista
 - oja on tehtävä maantien, rautatien, kaapelin, kaasuputken, vesijohdon, lämpöputken tai viemärin alitse eikä omistaja ole antanut suostumustaan toimenpiteeseen

Ojitus/perkaus

- yhteisestä ojituksesta ei voida sopia ja hyödynsaajia on vähintään kolme
- kyse on ojitustoimituksessa aikaisemmin päätetyn suunnitelman muuttamisesta, ojitusyhteisön perustamisesta tai purkamisesta taikka jäsenten oikeuksia ja velvollisuuksia yhteisössä koskevasta asiasta

Ojitus/perkaus

- 5 luku 5 §
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ojitusta koskevan erimielisyyden, joka aiheutuu:
 - ojan tekemisestä toisen maalle tai toisen yksityisen tien poikki
 - ojan suunnan muuttamisesta
 - veden johtamisesta toisen maalla olevaan ojaan tai puroon
 - muusta vastaavasta syystä.

Salaojitus

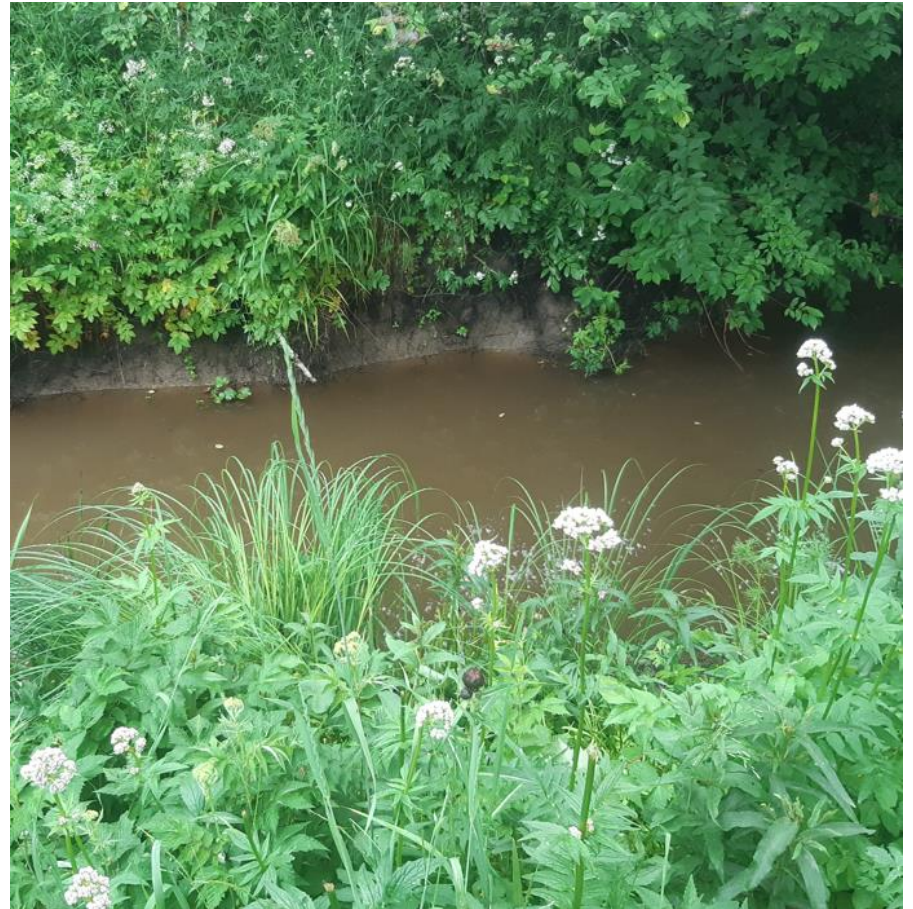
- Salaojitus ei pääsääntöisesti tarvitse ilmoitusta saatikka lupaa.

Mistä kysyä luvantarpeesta?

- Alueelliset ELY-keskukset, vesilain valvoja
 - Lausuntopyyntö luvantarpeesta

<https://www.ely-keskus.fi/ymparistoasiakaspalvelu>

Mistä lupa ja mitä maksaa?

- Aluehallintovirastojen ympäristövastuualue
- <https://avi.fi/asioi/henkiloasiakas/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset/vesi-ja-ymparisto>

muu vesilain koskeva asia (5 htp)		2 880
Ojitusta koskevat asiat (5 luku)		
- kuivatusalue yli 500 ha (67 htp)		35 200
- kuivatusalue 100-500 ha (33 htp)		17 380
- kuivatusalue alle 100 ha (16 htp)		8 360
- muu ojitusta koskeva asia (5 htp)		2 860
- muu vesilain 3 luvun mukainen hanke (10 htp)		5 280

- Käsittelyaika 6 kk-12 kk

An aerial photograph of a large, winding lake in a forested area. The lake is a deep blue color and is surrounded by green trees and vegetation. The water flows through a narrow channel on the right side of the image. The word "Kiitos" is written in large, black, sans-serif font across the center of the image.

Kiitos

Kuva:Lentokuva Vallas